

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN NİTELİKLERİNİN İŞBİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME YÖNTEMİNE UYGUNLUĞU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*

*Hakkı YAPICI***

ÖZET

Bu araştırma, Sosyal Bilgiler öğretmeni niteliklerinin işbirliğine dayalı öğrenme yöntemine uygunluğu açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın evrenini Erzurum ili Yakutiye ilçesinde görev yapan 70 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada, tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmanın verilerini toplamada çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kıdem ve mezun olunan fakülte gibi niteliklerini belirleyen kişisel bilgi formu ve öğretmen özelliklerini belirlemeye yönelik beşli likert tipindeki 'Öğretmen Adayı Niteliklerinin İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemine Uygunluğuna İlişkin Görüş Ölçeği' (Topal, Kırbas 2014) kullanılmıştır. Çalışma Erzurum ili Yakutiye ilçesinde görev yapan 70 Sosyal Bilgiler öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı kullanılarak *Ki-Kare* analiz yöntemine göre test edilmiştir. Yapılan istatistik analizler sonucunda, erkek öğretmenlerin arkadaşlarına daha çok güven verdikleri, farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarına daha fazla değer verdikleri ve ortak çalışmalarda arkadaşlarına adil davranma bakımından bayan öğretmenlere göre daha çok duyarlı oldukları, 1-15 yıl arasında hizmete sahip olan öğretmenlerin 16 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan öğretmenlerden yeni fikirlere daha açık olduğu, meslektaşları ile olan ilişkilerinde daha demokratik davrandığı ve grup çalışmalarındaki başarıyı ferdi başarılarından daha çok tercih ettikleri, eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin ortak çalışmalarda arkadaşlarıyla daha fazla ilgilendikleri ve açık iletişim kurdukları, her arkadaşının fikrine daha çok önem verdikleri, ortak çalışmayı ve işbirliğini tercih ettikleri, müşterek çalışmalarda hemfikir oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi, Öğretmen Özellikleri, Analiz.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, El-mek: hyapici25@hotmail.com

**EVALUATION OF SOCIAL STUDIES
TEACHERS QUALIFICATIONS IN TERMS OF THEIR
ACCORDANCE WITH THE COOPERATIVE LEARNING METHOD**

STRUCTURED ABSTRACT

This study aims to investigate the social studies teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method. In the study, survey model was applied. To obtain the data for the study, a personal information form that states the qualities of teachers participated in the study, including gender, seniority and graduated faculty information and a 5- point likert scale for defining teacher qualities, namely the "Scale of Opinion on the Suitability of the Candidate Teacher Qualities to Cooperative Learning Method" (Topal, Kırbaş, 2014) were used.

Purpose of the Study

The purpose of this study is to identify the teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method by taking the opinions of 70 Social Sciences teachers working in 15 different secondary schools in Yakutiye district of Erzurum. With this general purpose, answers to the following three questions were sought.

Is there a significant difference between the teachers' views on the teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method, according to the variables of gender, seniority and graduated faculty.

Method of the Study

The sample of the study consists of 70 Social Studies teachers working in the Yakutiye district of Erzurum in 2014-2015 academic year, who were specified by random sampling. The study is limited to the social studies teachers' answers to the 16 questions included in the research scale.

To obtain the data for the study, a personal information form that states the qualities of teachers participated in the study, including gender, seniority and graduated faculty information and a 5- point Likert scale for defining teacher qualities, namely the "Scale of Opinion on the Suitability of the Candidate Teacher Qualities to Cooperative Learning Method" (Topal, Kırbaş, 2014) were used. For the scale reliability, a pilot study consisting of 70 Social Studies teachers working in the Yakutiye district of Erzurum was conducted. As a result of the pilot study, reliability coefficient of the scale was found as Cronbach Alfa= 0.942, Bartlett = 1070.889 ($p=0.000$) and validity coefficient of the scale was found as KMO=0.896. That the result of KMO was higher than 0.50 and that the Barlett Test was found significant (Büyüköztürk, 2007), show the suitability of the data set for the factor analysis.

The obtained data was analyzed using SPSS 20.0 software package program (percentage, frequency, and chi-square test).

Turkish Studies

Findings and Discussion

In this section, the demographic information about the participants, the results found in accordance with the purpose of the study, and the discussion are included.

Table 4. (p. 1100) The social studies teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method, according to the variable of gender

1. In terms of gender, highly significant difference was found between the answers given to the questions, "I give my friends a feel of trust. (Q-3., p=0.009)", "I value my friends with different personalities. (Q-4., p=0.002)", "In cooperative works, I treat fairly to my friends. (Q-6., p=0,002)", "I fulfill my responsibilities. (Q-13, p=0.007)."

2. In terms of gender, significant difference was found between the answers given to the questions, "I am open-minded. (Q-5., p=0.011)", "I pay attention to the opinions of all my friends. (Q-8.p=0.039)", "I prefer my friends' interests to my own interests. (Q-11., p=0.037)."

3. In terms of gender, no significant difference was found between the answers given to the questions, "In cooperative works, I pay attention to my friends. (Q-1., p=0.540)", "I establish an open communication with my friends. (Q-2. p=0.704)", "I feel hatred for nobody. (Q-7.p=0.199)", "I act democratically in relations with my friends. (Q-9. p=0.062)", "I foster my friends' motivations in order that they could be successful. (Q-10., p=0.073)", "I like cooperative works. (Q-12., p=0.273)", "I pay attention to co-decision in cooperative works. (Q-14., p=0.785)", "I give importance to co-operation. (Q-15., p=0.447)", "In cooperative works, I prefer group-success to personal-success. (Q-16., p=0.241)."

Table 5. (p.1101) The social studies teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method, according to the variable of seniority

1. In terms of seniority, no significant difference was found between the answers given to the questions, "In group works, I pay attention to my friends. (Q-1., p=0.000)", "I establish an open communication with my friends. (Q-2., p=0.000)", "I give my friends a feel of trust. (Q-3., p=0,001)", "I value my friends with different personalities. (Q-4., p=0.000)", "I am open-minded. (Q-5., p=0.000)", "In group works, I treat fairly to my friends. (Q-6., p=0.000)", "I feel hatred for nobody. (Q-7.,p=0.000)", "I pay attention to the opinions of all my friends. (S-8., p=0.000)", "I act democratically in relations with my friends. (Q-9., p=0.001)", "I foster my friends' motivations in order that they could be successful. (Q-10., p=0.000)", "I like cooperative works. (Q-12., p=0.00)", "I pay attention to co-decision in group works. (Q-14., p=0.000)", "I give importance to co-operation. (Q-15., p=0.000)", "In cooperative works, I prefer group-success to personal-success. (Q-16., p=0.000)."

2. In terms of seniority, significant difference was found between the answers given to the question, "I prefer my friends' interests to my own interests. (Q-11., p=0.011)."

Turkish Studies

3. In terms of seniority, no significant difference was found between the answers given to the question, "I fulfill my responsibilities. (Q-13., p=0.118)."

Table 6. (p. 1102) The social studies teachers' qualifications in terms of their accordance with the cooperative learning method, according to the variable of graduated faculty

1. In terms of graduated faculty, highly significant difference was found between the answers given to the questions, "In cooperative works, I pay attention to my friends. (Q-1., p=0.000)", "I establish an open communication with my friends. (Q-2., p=0.006)", "I value my friends with different personalities. (Q-4., p=0,004)", "I am open-minded. (Q-5., p=0.006)", "I pay attention to the opinions of all my friends. (Q-8., p=0.000)", "I like cooperative works. (Q-12., p=0.000)", "I pay attention to co-decision in group works. (Q-14., p=0.000)", "I give importance to co-operation. (Q-15., p=0.000)", "In cooperative works, I prefer group-success to personal-success. (Q-16., p=0.000)."

2. In terms of graduated faculty, significant difference was found between the answers given to the questions, "In cooperative works, I treat fairly to my friends. (Q-6., p=0.043)", "I feel hatred for nobody. (Q-7., p=0.027)", "I foster my friends' motivations in order that they could be successful. (Q-10., p=0.035)."

3. In terms of graduated faculty, no significant difference was found between the answers given to the questions, "I give my friends a feel of trust. (Q-3., p=0.190)", "I act democratically in relations with my friends. (Q-9., p=0.150)", "I prefer my friends' interests to my own interests. (Q-11., p=0.278)", "I fulfill my responsibilities. (Q-13., p=0.503)."

Conclusion and Implications

As a result of this study, it has been observed that male teachers are much more sensitive in terms of giving value to their friends with different personalities, treating fairly to their friends in cooperative works; whereas female teachers are more sensitive in terms of fulfilling responsibilities.

According to the obtained results related to the seniority, it has been found that teachers with 1-15 years of experience are much more sensitive than the teachers with 16 or more years of experience, in terms of paying attention to the friends, establishing an open communication with friends, giving a sense of trust to the friends, giving value to the friends with different personalities, being open-minded, treating fairly to the friends in cooperative works, feeling hatred for nobody, paying attention to the opinions of all friends, acting democratically in the relations with colleagues, giving the motivation of the friends prominence for success, cooperating, coming to an agreement in cooperative works, preferring the success in cooperative work or group work to personal success.

In regard to the graduated faculty, it has been found that teachers graduated from educational faculties pay more attention to their friends and establish open communication with them, value their friends with different personalities, are open-minded, pay attention to the opinions

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

of all their friends, prefer cooperative works more, are in agreement with others in the cooperative works, and prefer the success of the group to the personal success.

As a result of this study, it has been found that in general, social sciences teachers who were graduated from educational faculties and who are with 1-15 years of experience are ideal for cooperative learning method and they are qualified enough to use this method. Therefore, it would be a right decision to employ cooperative learning method for social sciences teaching in our schools.

Key Words: Social Studies Teacher, Cooperative Learning Method, Teacher Features, Analysis.

Giriş

Öğrencilerin kabiliyetleri, öğrenme ve düşünme şekilleri, akademik motivasyon pozisyonları ve ilgileri birbirinden farklıdır. Modern eğitim anlayışında öğretmen, öğrenmeyi en üst düzeyde gerçekleştirecek öğretim yöntemlerini belirlemek, uygulamak ve başarıya ulaşmak zorundadır. Günümüz Sosyal Bilgiler eğitiminde öğretmen merkezli eğitim anlayışı, yerini öğrenci merkezli eğitim anlayışına bırakmıştır (Artzt ve Newman, 1990). Bu anlayışla yeni öğrenme teknikleri geliştirilmiştir. Öğrenciyi merkeze alan bu yöntemlerden birisi de işbirlikli öğrenme metodudur. İşbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin ortak bir amaç için birlikte çalışmalarını ile sağlanan bir öğrenme türüdür. Kısaca işbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin küçük gruplar halinde ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi geliştirme süreci olarak ifade edilebilir. (Açıkgöz, 2003) Başka bir ifade ile işbirlikli öğrenme, öğrencilerin hem sınıf içi hem de sınıf dışı ortamlarda küçük karma gruplar kurarak ortak bir hedef doğrultusunda akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine destek oldukları, motivasyonlarının arttığı, iletişim, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştiği, eğitim-öğretim sürecine aktif olarak katıldıkları bir öğrenme modeli olarak tanımlanabilir (Bowen 2000; Levine 2001; Gillies 2006). İşbirlikli öğrenmede takımlar, heterojen bir özellik gösterir ve grup üyelerinin bireysel görevleri vardır. Gruptaki öğrenciler, tüm grubun öğrenme ve başarısından sorumludurlar. Öğrenciler arasında olumlu, sıcak bir dayanışma ve işbirliği hakimdir. Rehber pozisyonunda bulunan öğretmen ise, verimin artması için grupların oluşturulmasından, takım ürünlerinin değerlendirilmesine kadar tüm aşamaların planlanmasından sorumludur (Açıkgöz, 2003).

İşbirlikli öğrenme gruplarını diğer çalışma gruplarından ayıran özellik, işbirlikli öğrenme gruplarında öğrencilerin hem kendilerini hem de arkadaşlarını kapasitelerinin sonuna kadar geliştirmeye çalışmalarıdır (Açıkgöz, 2002). Yurtiçi ve yurtdışında farklı konu alanlarında ve öğrenim basamaklarında yapılan kapsamlı araştırmalarda işbirlikli öğrenmenin öğrencilerin tutumları üzerinde olumlu etkileri olduğu kanıtlanmıştır (Açıkgöz, 1990; Brush, 1997; Kılıç, 2004). Ayrıca, işbirlikçi öğrenme yöntemi öğrencilerde anlaşılabilirlik, farkındalık, akılcılık, doğallık, anlatım ve üslup gibi grup tartışmalarında etkili konuşmayı sağlamanın yanında, serbest tartışma, soru-cevap, küçük ve büyük grup tartışması, çember tartışması, seminer, beyin fırtınası gibi çalışma yöntemlerini de öğretir (Millis, 1991; Gömleksiz, 1993; Bolling 1994; Keig ve Waggoner, 1995; Schaible ve Robinson, 1995; Gardener ve Korth, 1996). İşbirlikli öğrenme öğrencilerin başarı, hatırd tutma, transfer, üst düzey bilişsel süreçler vb. bilişsel öğrenme ürünleri ve güdü, tutum, arkadaş ilişkileri, öğrenme çevresi, benlik saygısı vb. duyuşsal özellikler üzerinde olumlu etkilerinin olması, ucuz ve kullanışlı bir yöntem (Açıkgöz 1992) olmasından dolayı Sosyal Bilgisi öğretiminde de bu yöntemin kullanılması etkili olacaktır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Yaşadığımız yüzyılda bilim ve teknoloji alanındaki baş döndüren gelişmelere bağlı olarak, gerek grup içinde, gerekse gruplar arasında diyalog ve işbirliği giderek önemini artırmaktadır. Eğitim-öğretim alanında meydana gelen değişiklikler ve gelişmeler, Sosyal Bilgiler dersinin öğretiminde takip edilen geleneksel yaklaşımın yanı sıra farklı yaklaşımları da uygulamayı zorunlu kılmıştır. Günümüz toplumlarının, yalnızca birtakım temel bilgi ve becerileri kazanmış bireylerin yanında, araştırabilen, düşünebilen, üretebilen, karşılaştığı sorunlara çözüm bulan bireylere daha çok gereksinimleri olduğu gerçeği dikkate alındığında, öğretmenin sınıfta geleneksel öğretim yaklaşımlarından farklı öğretim yaklaşımlarını da uygulaması elbette faydalı ve etkili olacaktır.

İlköğretim programlarında yeniden yapılanmaya gidilen bu dönemde, işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımının etkili bir şekilde kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde olumlu yönde katkı sağlayacağı, bu nedenle araştırmanın bu alanda var olan bir boşluğun doldurulmasına yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

İşbirlikli Öğrenme Yöntemi

“İşbirlikli Öğrenme” kavramı, “Cooperative Learning” olarak ifade edilirken aynı zamanda bu terim “Kubaşık Öğrenme” olarak da adlandırmıştır (Demirel, Ün 1987). Dünyada üzerinde sayısız araştırma ve çalışmalar yapılan, Türkiye’de ise son yıllarda önem kazanan öğretim yöntemlerinden biri olarak kabul gören işbirlikli öğrenme yöntemi (Baykara, 1999); aktif öğrenme, aktif öğrenme tekniklerinin temelindeki diyalog, dinleme, okuma ve yazma çalışmalarının kullanıldığı, duyuşsal ve bilişsel öğrenmeye katkı sağlayan, işbirliği kazanımlarının ön plana çıktığı, özünde sosyalleşme olan, öğrencilerin motivasyonlarını güçlendiren, zihinsel kabiliyetlerini kullanmasını sağlayan, kendi öğrenmesi ile ilgili kararlar almasına imkan sağlayan bir öğretim tekniği şeklinde ifade edilmiştir (Yıldız, 1999). İşbirlikli öğrenme yöntemi, öğrencileri hayata hazırlayan ilköğretim safhasının onlara iyi bir dostluk, gelecek ve aile kurmalarında yardımcı olacak işbirliği kabiliyetlerini de öğretmesi gerekmektedir. İşbirlikli öğrenme tekniği, öğrencilerin arkadaşlarıyla birlikte çalışarak sorumluluklarını yerine getirirken aynı zamanda sosyalleşmelerini de sağlar. Bu teknik, birden fazla öğrencinin, hem kendisinin öğrenmesi hem de arkadaşlarının öğrenmesine katkı sağlaması için, küçük gruplarda birlikte öğrenmesini ön plana çıkarır (Slavin, 1990). Geleneksel bir sınıf ortamında öğrenci, kendisine doğrudan bir soru yöneltildiği zaman heyecana kapılır ve bir anda sınıfın dikkatlerinin üzerinde yoğunlaştığı bir hedef durumuna düşer. Bu pozisyondaki öğrencinin soruya tek başına vereceği cevap doğru olsa bile kendini ifade etmekte oldukça zorlanacak ve yapabileceği en küçük hata tüm sınıf tarafından gözlenecektir. İşbirlikli öğrenmede ise soru tek öğrenciye değil gruba yönelileceği için bu yük grup arkadaşları tarafından paylaşılacaktır. Böylece başarı ya da başarısızlık gruptaki tüm öğrencilere yansıtacağı için herhangi bir öğrencinin sınıf içerisinde kendini kötü hissetmesi faktörü de ortadan kalkacaktır (Panitz, 1999). İşbirlikli öğrenme, öğretmenin önerilerini izlemenin mekanik bir sistem içerisinde birlikte çalışmanın ötesinde bir faaliyettir. Hareketin arka planında disiplinli bir çevre ve güvenilir, sağlam bir arkadaşlık vardır (Cartwright, 1993). Bütün grup aktiviteleri, işbirlikli öğrenme olarak ifade edilmesi doğru bir tanımlama olamaz. Yalnızca öğrencileri gruplara ayırarak beraber çalışma ortamı oluşturmakla öğrencilerin grup içerisinde işbirliği yapacakları düşünülmemelidir. Grup içerisinde yer alan öğrencilerin bir arada oturmaları ve bir grup olduklarını ifade etmeleri işbirliğini göstermemektedir. Özellikle geleneksel eğitim veren okullarda küçük gruplar halindeki küme çalışmaları yapmaları veya problem üzerinde ayrı ayrı çalışmalarını ya da gruptaki bir tek öğrencinin tüm işi yapması da işbirlikli öğrenme şekli değildir. Aksine işbirlikli sınıflar, öğrencilerin küçük gruplar şeklinde güçlü bir etkileşimde bulunduğu, öğretmenlerin grup aralarında sürekli dolaşarak ihtiyaç duyanlara destek olduğu yerlerdir (Açıkgöz, 1992). Öğrencilerin birlikte çalışmaya motive edilmeleri tekniğinin etkili bir şekilde uygulanması için önemlidir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

İşbirliğine dayalı öğrenmenin; grup birliği halinde öğrenmenin, oyun-bulmaca-eğlence, grup destekli kişiselleştirme, grupla inceleme ve araştırma yapma, öğrenci grupları başarı bölümleri gibi yöntemleri vardır. Bu aktivitede grup içinde birlikte öğrenme tekniği merkez kabul edilmiştir. Bu yöntemde, 4-5 öğrenciden oluşan gruplar kendilerine verilen görevler üzerinde çalışmalar yaparlar. Her grup adayı ortak hedefi gerçekleştirme noktasında üzerlerine düşen görevi titizlikle yaparlar. Bu tip çalışmalarda gruplar arası ve grup içerisinde herhangi bir rekabet ve yarış söz konusu değildir. Birlikte öğrenme yönteminde grupta yer alan öğrenciler öğretmenlerinden destek almadan grup çalışmalarını başarı ile yürütürler (Gömleksiz, 1995; Slavin, 1994; Sünbül, 1996).

İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Olumlu Yönleri

İşbirliğine dayalı öğrenmenin bilişsel ve duyuşsal öğrenme ürünleri üzerinde başka yöntemlere göre daha olumlu etkilerinin olduğu araştırmalarda kanıtlanmıştır. Håller ve diğerleri (2000) işbirlikli öğrenmede en iyi öğrenme, grup içerisindeki öğrencilerin birbirlerini etkileyerek karşılıklı fikir alış verişinde bulunarak çalışma pozisyonu oluşturmalarıdır. Grup içerisinde çalışan öğrenciler birbirini etkileyen öğrenim için, genellikle hem grup içinde hem de sınıf dışında çalışmak için cesaretlendirilirler. Öğrenmenin değerini rekabetten çok, öğrenciler arasındaki birlikte çalışmaya ve işbirliğine dayandığını ifade etmiştir.

Öğrenciler işbirlikli öğrenme gruplarında geçirdikleri yaşantılar sayesinde grup içinde çalışma vb. beceriler kazanarak gelecekteki iş ve aile yaşamına hazırlanmaktadır. Bu da eğitimin “öğrencileri yaşama hazırlama” işlevine katkı sağlamaktadır. Gruptaki her üye gruptaki diğer üyeler başarmadan kendisinin de başaramayacağını bilir ve bu nedenle diğer arkadaşlarının öğrenmesine yardımcı olur. Böylece öğrencilerde yardımlaşma ve dayanışma duygusu da gelişim gösterir. Öğrencilerin birbirleriyle doğrudan iletişim içerisine girmesi gerekir. Tek başlarına oturup, kendi üzerlerine düşeni yapamazlar. Aksine grup içerisindeki herkes birbirine karşı sorumluluk hissettiği için, her öğrenci konuyu öğrenmek ya da verilen ödevde katkıda bulunmak ihtiyacını duyar. (Kırbaş, 2010)

İşbirliğine dayalı öğrenme tekniklerini diğer öğrenme tekniklerinden ayıran başlıca özellikleri Johnson ve Johnson (1987) şöyle sıralamışlardır:

1. İşbirliği yaparak çalışmaları beklenen gruplarda üyeler arasında olumlu dayanışma vardır. Hedefler ve görevler belirlenmiştir, böylece öğrenciler grubun diğer üyelerinin çalışmalarına da dikkat gösterir.
2. İşbirliği içerisinde olan gruplarda üyelerin kendi üzerlerine aldıkları ve bireysel olarak yükledikleri sorumlulukları vardır. Öğrenciler bu sorumlulukları konusunda takım olarak değerlendirilmelerinin yanında, tek tek bireysel olarak değerlendirilirler. Böylece bütün üyeler, takımda kime yardım ya da destek verilmesi gerektiğini öğrenirler. Küçük gruplarda ise öğrencilerin bireysel sorumluluk ve değerlendirilmeleri söz konusu değildir.
3. İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin ilkelerine göre oluşturulmuş takımlarda takım üyeleri yetenek, cinsiyeti başarı ve kişisel özellikleri açısından heterojen olarak belirlenirken; geleneksel grupların oluşturulmasında çoğu zaman üyelerin bu özelliklerine dikkat edilmez.
4. İşbirliğine dayalı olarak oluşturulmuş takımlardaki tüm üyeler takımın öğrenme ve başarısından sorumludurlar. Her bir üyenin grup üretimine katkısı, başarısı veya başarısızlığı takım ve takımın içerisindeki tüm bireyler tarafından paylaşılmaktadır. Takım üyelerinde kendilerine verilmiş ödevi yerine getirmek için birbirlerine yardım etmesi, yol göstermesi ve destek olması beklenmektedir.
5. İşbirliği içinde olan gruplarda bütün üyeler liderlik görevini paylaşırlar. Geleneksel gruplarda ise lider öğretmen tarafından seçilir ve bütün gruptan sorumludur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

6. İşbirliği içinde olan içindeki gruplarda öğrencilerin amaçları her üyenin öğrenmesini en üst düzeye çıkarmak ve üyeler arasında iyi çalışma ilkelerini korumaktır.

7. İşbirliği yaparak çalışan gruplarda sosyal ve kişiler arası ilişkilerdeki beceriler ve beraber çalışmanın gereği öğrencilere doğrudan öğretilmektedir. Geleneksel gruplarda kişiler arası ilişkilerde ve küçük grup çalışmalarında gerekli olan becerilerin üyelerde var olduğu farz edilir.

8. İşbirliğine dayalı öğrenim yöntemlerinin uygulandığı gruplarda öğretmen gözlem yaparak grupta işbirliği içerisinde çalışırken ortaya çıkan problemleri analiz eder ve her gruba görevlerini ne şekilde yerine getirmeleri konusunda rehber olur. Geleneksel gruplarda öğretmenin gözlem yapması, yol göstermesi çok enderdir.

9. İşbirliğine dayalı olarak oluşturulmuş gruplarda öğretmenin esas rolü, gruptaki işbirliği ve verimin artması için takımların oluşturulmasından, takım ürünlerinin değerlendirilmesine kadar ki tüm aşamaların planlanmasını içermektedir.

İşbirlikçi öğrenme yönteminin, akademik başarı ve tutumlara, bilhassa konu alanına ilişkin yaklaşımlar üzerine tesirlerini inceleyen birçok çalışma yapılmıştır. Bu araştırmaların bazıları, çalışma konusuyla dolaylı olarak ilgili olsa da, işbirlikçi öğrenme metodunun etkinliğini göstermesi açısından ele alınmıştır (Carpenter, 1982; Mattingly ve Vansickle, 1991; Klein, 2000).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Erzurum ili Yakutiye ilçesine bağlı farklı 15 ortaokulda görev yapan 70 Sosyal Bilgiler öğretmenin görüşleri alınarak, öğretmen niteliklerinin işbirliğine dayalı öğrenme yöntemine uygunluğunun tespit edilmesi planlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda şu üç soruya cevap aranmıştır.

Sosyal Bilgiler öğretmeni niteliklerinin işbirliğine dayalı öğrenme yöntemine uygunluğu açısından öğretmen görüşleri arasında;

1. Cinsiyet değişkeni faktörüne göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Mesleki kıdem durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Mezun olunan fakülteye göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın kapsamını, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Erzurum ili Yakutiye ilçesinde görev yapan tesadüfi örnekleme yoluyla belirlenmiş 70 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin araştırma ölçeğinde yer alan 16 maddeye verdiği cevaplarla sınırlıdır. Araştırmada tarama modeli esas alınmıştır. Tarama modelinin özellikleri arasında, var olan durumu olduğu gibi yansıtması (Balci, 2004; Karasar, 1999) esas kabul edilmiştir.

Çalışmanın verilerini toplama da araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, meslekî kıdem ve mezun olunan fakülte gibi özelliklerini belirleyen *kişisel bilgi* formu ve öğretmen niteliklerini belirlemeye yönelik beşli likert tipindeki 'Öğretmen Adayı Niteliklerinin İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemine Uygunluğuna İlişkin Görüş Ölçeği' Topal, Kırbaş (2014) kullanılmıştır. Ölçek güvenilirlik çalışması için Erzurum ili Yakutiye ilçesinde görev yapan 70 Sosyal Bilgiler öğretmeni üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa=0.942, Bartlett = 1070,889 (p=0.000) ve geçerlik katsayısı KMO=0.896 şeklinde tespit edilmiştir. KMO sonucunun 0,50'den büyük olması ve Bartlett testinin anlamlı çıkması (Büyüköztürk, 2007) veri setinin faktör analizi için uygunluğunu göstermektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı (yüzde, frekans ve Ki-Kare testi) kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümünde katılımcıların demografik özellikleri ile çalışmanın amacına uygun olarak belirlenen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkinine Göre Demografik Özellikleri (N=70)

Demografik Özellikler	N	%
Bayan	30	42,86
Erkek	40	57,14
Toplam	70	100

Tablo 1. den anlaşıldığı gibi öğretmenlerin %57,14'ü erkek ve %42,86'sı bayan olup genel olarak cinsiyet dağılımında erkek oranının fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kıdem Değişkinine Göre Demografik Özellikleri (N=70)

Demografik Özellikler	N	%
1-15	35	50
16+	35	50
Toplam	70	100

Tablo 2. den anlaşıldığı gibi öğretmenlerin %50'si 1-15 yıl arası ve %50 'si 16 yıl ve üzeri mesleki tecrübeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mezun Olduğu Fakülte Değişkinine Göre Demografik Özellikleri (N=70)

Demografik Özellikler	N	%
Fen-Edebiyat	40	57,14
Eğitim	30	42,86
Toplam	70	100

Tablo 3. ten anlaşıldığı gibi öğretmenlerin %57,14'ünün Fen-Edebiyat Fakültesinden ve %42,86'sının da Eğitim Fakültesinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi Uygunluğu Açısından Özellikleri

Sorular	Grup	N	Ki-Kare	p
1. Ortak çalışmalarda arkadaşlarımla ilgilenirim	E B	30 40	2,158	0,540
2. Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım	E B	30 40	1,407	0,704
3. Arkadaşlarıma güven veririm.	E B	30 40	9,407	0,009**
4. Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm.	E B	30 40	12,897	0,002**
5. Yeni fikirlere açık olurum.	E B	30 40	9,106	0,011*
6. Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım.	E B	30 40	14,920	0,002**
7. Kimseye kin gütmem.	E B	30 40	4,656	0,199
8. Her arkadaşımın fikrini dinlerim.	E B	30 40	6,465	0,039*
9. Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım.	E B	30 40	5,553	0,062
10. Başarılı olmaları için arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım.	E B	30 40	6,954	0,073
11. Arkadaşlarımla çıkarlarımla, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım.	E B	30 40	8,473	0,037*
12. Ortak çalışmayı severim.	E B	30 40	3,899	0,273
13. Aldığım sorumlulukları yerine getiririm.	E B	30 40	9,913	0,007**
14. Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim.	E B	30 40	1,066	0,785
15. İşbirliğine önem veririm.	E B	30 40	2,662	0,447
16. Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim.	E B	30 40	5,485	0,241

* : $p < 0.05$ ** : $p < 0.01$

1. “Arkadaşlarıma güven veririm. (S-3., $p=0,009$)”, “ Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm. (S-4., $p=0,002$)”, “Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım. (S-6., $p=0,002$)”, “Aldığım sorumlulukları yerine getiririm. (S-13, $p=0,007$)” sorularına verilen cevaplar arasında cinsiyet bakımından çok anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

2. “Yeni fikirlere açık olurum. (S-5., $p=0,011$)”, “Her arkadaşımın fikrini dinlerim. (S-8, $p=0,039$)”, “Arkadaşlarımla çıkarlarımla, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım. (S-11., $p=0,037$)” sorularına verilen cevaplar arasında cinsiyet bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

3. “Ortak çalışmalarda arkadaşlarımla ilgilenirim. (S-1., $p=0,540$)”, “Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım. (S-2. $p=0,704$)”, “Kimseye kin gütmem. (S-7. $p=0,199$)”, “Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım. (S-9. $p=0,062$)”, “Başarılı olmaları için arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım. (S-10., $p=0,073$)”, “Ortak çalışmayı severim. (S-12., $p=0,273$)”, “Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim. (S-14., $p=0,785$)”, “İşbirliğine önem veririm. (S-15., $p=0,447$)”, “Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim. (S-16., $p=0,241$)” sorularına verilen cevaplar arasında cinsiyet bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

ederim. (S-16., $p=0,241$)” sorularına verilen cevaplar arasında cinsiyet bakımından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 5. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kıdem Değişkenine Göre İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi Uygunluğu Açısından Özellikleri

Sorular	Grup	N	Ki-Kare	p
1. Ortak çalışmalarda Arkadaşlarımla ilgilenirim	1-15 16+	35 35	47,995	0,000**
2. Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım	1-15 16+	35 35	40,581	0,000**
3. Arkadaşlarıma güven veririm.	1-15 16+	35 35	13,441	0,001**
4. Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm.	1-15 16+	35 35	24,362	0,000**
5. Yeni fikirlere açık olurum.	1-15 16+	35 35	29,798	0,000**
6. Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım.	1-15 16+	35 35	27,842	0,000**
7. Kimseye kin gütmem.	1-15 16+	35 35	25,284	0,000**
8. Her arkadaşımın fikrini dinlerim.	1-15 16+	35 35	26,762	0,000**
9. Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım.	1-15 16+	35 35	15,164	0,001**
10. Başarılı olmaları için arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım.	1-15 16+	35 35	36,933	0,000**
11. Arkadaşlarımla çıkarlarımla, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım.	1-15 16+	35 35	11,155	0,011*
12. Ortak çalışmayı severim.	1-15 16+	35 35	49,259	0,000**
13. Aldığım sorumlulukları yerine getiririm.	1-15 16+	35 35	4,282	0,118
14. Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim.	1-15 16+	35 35	37,893	0,000**
15. İşbirliğine önem veririm.	1-15 16+	35 35	49,538	0,000**
16. Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim.	1-15 16+	35 35	45,473	0,000**

* : $p<0.05$

** : $p<0.011$.

“Ortak çalışmalarda arkadaşlarımla ilgilenirim. (S-1., $p=0,000$)”, “Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım. (S-2., $p=0,000$)”, “Arkadaşlarıma güven veririm. (S-3., $p=0,001$)”, “Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm. (S-4., $p=0,000$)”, “Yeni fikirlere açık olurum. (S-5., $p=0,000$)” “Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım. (S-6., $p=0,000$)”, “Kimseye kin gütmem. (S-7., $p=0,000$)”, “Her arkadaşımın fikrini dinlerim. (S-8., $p=0,000$)”, “Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım. (S-9., $p=0,001$)”, “Başarılı olmaları için arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım. (S-10., $p=0,000$)”, “Ortak çalışmayı severim. (S-12., $p=0,00$)”, “Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim. (S-14., $p=0,000$)”, “İşbirliğine önem veririm. (S-15., $p=0,000$)”, “Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim. (S-16., $p=0,000$)” sorularına verilen cevaplar arasında kıdem bakımından çok anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

2. “Arkadaşlarımın çıkarlarını, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım. (S-11., p=0,011)” sorusuna verilen cevaplar arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

3. “Aldığım sorumlulukları yerine getiririm. (S-13., p=0,118)” sorusuna verilen cevaplar arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 6. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mezun Olduğu Fakülte Değişkenine Göre İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi Uygunluğu Açısından Özellikleri

Sorular	Grup	N	Ki-Kare	p
1. Ortak çalışmalarda arkadaşlarımla ilgilenirim	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	18,537	0,000**
2. Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	12,520	0,006**
3. Arkadaşlarıma güven veririm.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	3,319	0,190
4. Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	10,934	0,004**
5. Yeni fikirlere açık olurum.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	10,375	0,006**
6. Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	8,149	0,043*
7. Kimseye kin gütmem.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	9,182	0,027*
8. Her arkadaşımın fikrini dinlerim.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	16,625	0,000**
9. Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	3,788	0,150
10. Başarılı olmaları için Arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	8,613	0,035*
11. Arkadaşlarımla çıkarlarını, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	3,851	0,278
12. Ortak çalışmayı severim.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	19,609	0,000**
13. Aldığım sorumlulukları yerine getiririm.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	1,373	0,503
14. Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	19,475	0,000**
15. İşbirliğine önem veririm.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	18,143	0,000**
16. Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim.	Fen-Edebiyat Eğitim	40 30	21,561	0,000**

* : p<0.05

** : p<0.01

1. “Ortak çalışmalarda arkadaşlarımla ilgilenirim. (S-1., p=0,000)”, “Arkadaşlarımla açık iletişim kurarım. (S-2., p=0,006)”, “Farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarıma değer veririm. (S-4., p=0,004)”, “Yeni fikirlere açık olurum. (S-5., p=0,006)”, “Her arkadaşımın fikrini dinlerim. (S-8., p=0,000)”, “Ortak çalışmayı severim. (S-12., p=0,000)”, “Toplu çalışmalarda ortak karar alınmasına dikkat ederim. (S-14., p=0,000)”, “İşbirliğine önem veririm. (S-15., p=0,000)”, “Ortak çalışmalarda grup başarısını bireysel başarıya tercih ederim. (S-16., p=0,000)” sorularına verilen cevaplar arasında mezun olduğu fakülte bakımından çok anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

2. “Ortak çalışmalarda arkadaşlarıma adil davranırım. (S-6., p=0,043)”, “Kimseye kin gütmem. (S-7., p=0,027)”, “Başarılı olmaları için arkadaşlarımla motivasyonunu canlı tutarım. (S-10., p=0,035)” sorularına verilen cevaplar arasında mezun olduğu fakülte bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

3. “Arkadaşlarıma güven veririm. (S-3., p=0,190)”, “Arkadaşlarımla ilişkilerimde demokratik davranırım. (S-9., p=0,150)”, “Arkadaşlarımla çıkarlarımı, kendi çıkarlarımdan üstün tutarım. (S-11., p=0,278)”, “Aldığım sorumlulukları yerine getiririm. (S-13., p=0,503)” sorularına verilen cevaplar arasında mezun olduğu fakülte bakımından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

İşbirlikçi öğrenme tekniği bilhassa karmaşık üst düzey öğrenmelerde akademik başarıyı artırmakla kalmamakta; aynı zamanda öğrencilerin birbirlerine olan güvenlerini, konu alanına ilişkin tutum ve ilgilerini de olumlu yönde katkı yapmaktadır. İşbirliğine dayalı öğrenmenin etkin öğrenimi sağlamasında en belirgin özelliği, öğrencilerin motivasyonlarını güçlendirmesidir. Öğrenciler artan motivasyonları sayesinde gruptaki arkadaşlarını daha iyi tanıyarak karşılıklı iletişimlerini güçlendirip birbirlerini daha iyi anlamaya başlarlar. Grup içerisinde kendilerini yalnız ve soyut hissetmeleri böylelikle ortadan kalkar. Olumlu hisler geliştirerek öz güvenleri artar. Sosyal yetenekleri gelişir. Öğrenciler okula karşı olumlu davranışlar geliştirirler. Geleneksel eğitim modelinde öğretmenin bilginin tek kaynağı olarak algılanmasına karşılık bu yöntem sayesinde öğrenciler başka bilgi kaynakları arar ve farklı ortamlar, farklı bilgiler tanıma fırsatı yakalarlar. Bunun neticesinde öğrencilerin kendilerine ait vizyon geliştirmeleri de mümkün olur.

Bu çalışmamızın sonucunda, arkadaşlarına güven verme, farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarına değer verme ve ortak çalışmalarda arkadaşlarına adil davranma bakımından erkek öğretmenlerin çok daha fazla hassas oldukları, buna karşın aldığı sorumlulukları yerine getirme bakımından ise bayan öğretmenlerin daha çok duyarlı oldukları gözlemlenmiştir.

Kıdem bakımından elde ettiğimiz sonuçlara göre, ortak çalışmalarda arkadaşlarla ilgilenme, arkadaşlarla açık bir şekilde iletişim kurma, arkadaşlara güven verme, farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlara değer verme, yeni fikirlere açık olma, ortak çalışmalarda arkadaşlara adil davranma, kimseye kin gütmeme, her arkadaşın fikrine önem verme, meslektaşları ile olan ilişkilerinde demokratik davranma, başarı için arkadaşlarının motivasyonunu ön plana çıkarma, ortak çalışma, müşterek çalışmalarda hemfikir olma, işbirliği ve grup çalışmalarındaki başarıyı ferdi başarılarından daha çok tercih etme bakımından 1-15 yıl arasında hizmete sahip olan öğretmenlerin 16 yıl ve daha fazla hizmete sahip olan öğretmenlerden çok daha fazla duyarlı oldukları tespit edilmiştir.

Mezun olunan fakülte dikkate alındığında, Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin, ortak çalışmalarda arkadaşlarıyla daha fazla ilgilendikleri ve açık iletişim kurdukları, farklı kişilik özelliklerine sahip olan arkadaşlarına daha çok değer verdikleri, yeni fikirlere açık oldukları, her arkadaşının fikrine önem verdikleri, ortak çalışmayı daha çok tercih ettikleri, müşterek çalışmalarda hemfikir oldukları, işbirliğine daha çok önem verdikleri ve grup çalışmalarındaki başarıyı ferdi başarılarından daha çok tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

Yapılan bu çalışma sonucunda, genel olarak mesleğinin 1-15 yıl arası hizmete sahip olan Eğitim Fakültesi mezunu olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerin işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi ve bu yöntemin kullanımı için yeterli derece de uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple okullarımızda Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin uygulanması doğru bir karar olacaktır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015*

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, K. Ü. (1990). İşbirliğine dayalı öğrenme geleneksel öğretimin üniversite öğrencilerinin akademik başarısı, hatırdı tutma düzeyleri ve duyuşsal özellikleri üzerindeki etkileri. *Eğitim Bilimleri Birinci Kongresi, Bildiriler I*, Ankara Üniversitesi Yayını,187-201.
- AÇIKGÖZ, K.Ü.,(1992) İşbirlikli öğrenme: Kuram, Araştırma, Uygulama. Uğrel Matbaası, Malatya.
- AÇIKGÖZ, K. Ü. (2002). *Aktif Öğrenme*, İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- AÇIKGÖZ, K. Ü. (2003). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- ARTZ, A. and C.NEWMAN. (1990). How to use cooperative learning in the mathematics class. Reston, VA National Council of Teachers of Mathematics.
- BALCI, A. (2004). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- BAYKARA, K. (1999). İşbirliğine Dayalı Öğrenme Teknikleri ve Denetim Odakları Üzerine Bir Çalışma. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.
- BOLLING, A., (1994). Using Group Journals to Improve Writing and Comprehension, *Journal on Excellence in College Teaching*, 5(1), 47-55.
- BRUSH, D. (1997). The effects on student achievement and attitudes when using integrated Learning system with cooperatives pairs. *ETR&d*, 45 (1),51-64.
- BOWEN, C.W. (2000). A Quantitative Literature Review of Cooperative Learning Effects on High School and College Chemistry Achievement. *Journal of Chemical Education*, 77(1), 116-119.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- CARPENTER, J.K., (1982). The effect of Competitive and cooperative Learning Environments on Student Achievement and Attitudes in college fencing classes, *Dissertation Abstracts International* 47, 9, 3353.
- CARTWRIGHT, S. (1993)."Cooperative Learning Can Occur in Any Kind Of Program" *Young Children*, January, 2-14.
- DEMİREL, Ö. ve Ün, K., (1987). Eğitim Terimleri, Ankara. Şafak Matbaası.
- GARDENER, B.S.,&Korth ,S.D., (1996). Using Reflection in Cooperative Learning Groups to Integrate Theory and Practice, *Journal on Excellence in College Teaching*, 7, 1, 17- 30
- GİLLIES, R.M. (2006). Teachers' and Students' Verbal Behaviours during Cooperative and Small-Group Learning. *British Journal of Educational Psychology*, 76, 271- 287.
- GÖMLEKSİZ, M. (1993). Kubaşık Öğrenme Yöntemi ile Geleneksel Yöntemin Demokratik Tutumlar ve Erişmeye Etkisi, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 48s.
- GÖMLEKSİZ, M. (1995). Kubaşık öğrenme teknikleri. Ç. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Temmuz 1995.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

- JOHNSON, R.T., JOHNSON, D.W., & HOLUBEC, E.J. (1987). Structuring cooperative learning: Lesson plans for teachers. Edina, MN: Interaction Book Company (158.5 JOH – Instructional Material/Book).
- HÄLLER, C.R., GALLAGHER, V.J., WELDON, T.L., FELDER, R.M. (2000). Dynamics Of Peer Education In Cooperative Learning Workgroups, North Carolina State University. J. Engr. Education. 89(3), p.285.
- KARASAR, N. (1999). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- KEİG, L. & WAGGONER, M.(1995). Peer Review of Teaching: Improving College Instruction Through Formative Assessment, Journal on Excellence in College Teaching 6, 1, 9-16.
- KILIÇ, A.G.(2004). İşbirlikli öğrenme, okuduğunu anlama, strateji kullanımı ve tutum. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- KIRBAŞ, A. (2010) İşbirlikli Öğrenme Yönteminin İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerini Geliştirmesine Etkisi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- KIRBAŞ, A. (2014) “İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemine Uygunluğu Açısından Türkçe Öğretmen Niteliklerinin Değerlendirilmesi” Jass International Journal of Social Science, Autumn, 27, p.295-306.
- KLEIN, J.D;(2000). Effects of Informal Cooperative Learning and the Affiliation Motive on Achievement, Attitude and Student Interaction, Contemporary Educational Psychology, 25,332-341.
- LEVINE, E. (2001). Reading Your Way to Scientific Literacy, Journal of College Science Teaching, 31, 122-125.
- MATTINLY, R.M.,& VANSICKLE, R.L.,(1991). Cooperative Learning and Achievent in Social Studies jigsaw-II, Social Education, 55, 6, 392-395.
- MILLIS, B. (1991). Fulfilling the Promise of the Seven Principles Through Cooperative Learning: An Action Agenda for the University Classroom, Journal on Excellence in College Teaching; 2, 139-144.
- R.E. SLAVIN, Cooperative Learning: Theory, Research and Practice, Eaglewood Cliffs, N.J: Prentice Hall, 1990.
- SCHAIBLE ,R.,& ROBINSON B.,(1995). Collaborating Teachers as Models for Students.,Journal on Excellence in College Teaching; 6(1), 9-16.
- SLAVIN, E. R.(1994). Student team learning. Published by NEA. National Education Association. Washington D.C. v22, p.91-93.
- SÜNBUİL, A.M. (1996). İşbirliğine dayalı öğretim, Eğitim ve Bilim, 20 (102).
- PANITZ, T., New Directions for Teaching and Learning, 1999, 18, 59.
- YILDIZ, V. (1999). İşbirlikli Öğrenme ile Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 16–17, 155–163.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

YAPICI, H., Sosyal Bilgiler Öğretmen Niteliklerinin İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemine Uygunluğu Açısından Değerlendirilmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 1091-1106, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8062>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

